

א שבת אכל הרבי מליזעסק

פ"ק פרשת חיי שרה 'בו נועם תורה' לפ"ק

חצר הקודש לזענסק קרית גת * אימייל – l0747962372@gmail.com
קו שיעורי תורה לזענסק * 0747-962-372 שלוחה 0 להשאר תודעה . שיעור בספ"ק נועם אלימלך שלוחה 6
דרשות פרשת השבוע: בלה"ק. שלוחה 5 באידיש. שלוחה 9 שיעור יומי בעניני הפרשה ומועדים. שלוחה 2

בספ"ק דגל מחנה אפרים מבאר היטב ענין הנשגב של התקשרות והתדבקות בצדיקים קדושי עליון וזהו על ידי ללמוד וללמד את דברי התורה שכתוב בספריהם הקדושים, וגם מלמד אותנו שכל בן תורה יתאמץ לכתוב את חידושי התורה שלו ויתקיים בו הפסוק "אגורה באהלך עולמים" ולכן כריך זהירות יתירה מכל אלה שמגיהים ספרים ומוסיפים הערות ומשנים את לשון הקודש לשפת הסלנג עברית, ומשנים עי"ז את המשמעות. ויש שמכניסים בספרי הצדיקים פלפולי דמיון ומיסטיקה או הסברים שהם נכונים לפי דעותיהם בלבד, הסותרים את דברי המחבר. כי הלומד בספרים המשופלים בלי ששם לב נכנס במוחו ולבו דעותיו של העורכים ולא את המכוון שבדברי המחבר והוא לא מתקשר כלל לצדיק האמת. ואני תפלה שאזכה ללמוד וללמד נכון את דברי רבותינו הק', ואלא ילא מכשול במעשינו ודיבורינו. בצרכת טוב עין הוא יבורך נח גד ויינטראב במוהרי"ד ז"וק"ל

כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו וכו': ושמרו דרך ה' למען הביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו ופירש"י ז"ל מכאן שהמניח בן צדיק כאלו הוא חי לעולם והנה להבין הטעם לזה כי איתא בירושלמי א"ר גידל לעולם יראה אדם כאלו בעל השמועה עומד לנגדו שנאמר אך בצלם יתהלך איש נמצא מי שאומר תורה בחייו באמת ואחרי מותו אומרים בשמו אף שהוא בעולם עליון הנשמה קדושה מתלבשת בצלמו ובתבניתו כמו שהיה בעוה"ז כמאמר רב גידל הנ"ל ולכך המניח בן צדיק שיאמר תורה משמו כאלו הוא חי תמיד שתמיד מתלבשת נשמתו בצלם דמות תבניתו שהי' חי בעוה"ז וזה י"ל הפירוש על הוכחה לזה מפסוק זה כי איתא בבעה"ט אשר יצוה את בניו ס"ת תורה ע"ש נמצא התורה שיאמר אברהם יאמרו אח"כ בניו תורתו ויתלבש בדמותו ובצלמו תמיד וחי לעולם כי אברהם ממש הוא התורה שהיה כלול בו כל התורה כנ"ל וזהו את אשר דיבר עליו היינו מה שדיבר אברהם כשהיה בעוה"ז מביא עליו ממש והבן כי קצתתי והשם יתן לי כח להשיג נפלאות מתורתו ויתן לי כח להעלות על הכתב כל תורתו ויהיה כמאמר דוד נעים זמירות ישראל אגורה באהלך עולמים:

לימוד בספר הק' נועם אלימלך

הרבי הנועם אלימלך רבי של תורה ויראת שמים מלמד אותנו שכל אחד צריך לחיות חיי תשובה כל יום כל היום, מגיל צעיר ולא לחכות לגיל הבלו או הזקנה. זה דבר קשה מאוד. כי כל היום לחשוב על העבר ולהתמקד בדברים עכשויים מפריע את זרימת החיים, חיים נורמלים, ולכן הרבי בספרו הק' כל שבוע וכל פסקת לימוד בספרו הק' ליקוטי שושנה מורה לנו את הדרך איך מתנהגים בדרך התשובה והנוהג כך דווקא עולה צומח ומתקדם מהר בחיים חיי יהדות נכונה. וכך למדו והתנהגו תלמידיו וכולם הקימו משפחות מפוארות והיו ראשי קהילות, ועד היום הזה מנהיגי ישראל שכל כלל ישראל פונים אליהם לקבל דעת תורה, הם ראשי הישיבות והרביים הנוהגים בתורה ומוסר, ספרי נועם אלימלך חיים.

וכך כותב הרבי המאור ושמש בספרו הק' בעניני שבועות. בלשונו הק': הנה בדורות שהיו קודם הבעש"ט ר' ישראל זצוק"ל אף שהיו עוסקים בתורה ועבודה מ"מ לא שמו לבם לתקן אשר פגמו עד ימי זקנה ולא ידעו כחה של תשובה עד היכא מגיע. עד שעיר וקדיש מן שמיא נחית הוא הבעש"ט ז"ל ואחריו בא הרב הקדוש רבינו אלימלך ז"ל והם פתחו השער לה' שטוב לעשות תשובה בעוד שהוא איש דהיינו בימי נעורו שהאדם צריך לתקן אף מה שפגם בגילגול הראשון ומכ"ש מה שפגם מקטנותו ובימיהם התחילו להתעורר פרחים וציצים בתשובה ע"י שהם היו דבוקים תמיד בתשובה הרמתה היו ממשיכים את עולם התשובה על כל העולם והתעוררות תשובה בימי נעורו.

וזה לשונו של הרבי הנו"א בפר' חיי: הצדיק גם כשהוא בילדותו דומה בעיניו תמיד כאילו הוא זקן, וחושב אפשר היום ישוב לביתו ומנוחתו כבוד, ונמצא הוא תמיד בתשובה,

וכן מדגישים התלמידים המובהקים של הבעש"ט. התולדות, מוהר"ן הורודוקנער, נכד הבעש"ט מחבר הסה"ק דגל מחנה אפרים, מאור עינים. ואחריהם רבותינו הקדושים מראדומסק. שהחסידות זה לא אנשים טובים יותר אלא אנשים שלומדים מוסר וכל ההתנהגות היומיומית שלהם זה בדרכי התשובה בלבד, ומתישבים בדעתם על מעשיהם וההחלטות שהם צריכים לקבל, דרך העינים של מצוות התשובה.

עד כדי כך. **שהרבי הכנסת יחזקאל מראדומסק** {נתבש"מ ח"י מר חשון פר' חיי שרה} מסביר את הפסוק בפרשה שלנו "ויקם אברהם מעל פני מתו" שהתורה מלמדת אותנו איך אברהם זכה לדרגות כאלה באהבת ה' וגילוי אלקות מעבר עולם האצילות שהיא דביקות ממש "הכתר". בגלל שקיים כל יום ושוב יום אחד לפני מתתך, פירוש כשקם בבוקר היה אומר למה קמתי מפני מה הקב"ה החזיר לי את הנשמה הרי מתתי אתמול {וכן הוא דרך בני אדם בפרט בסלנג העברית, אני מת מעייפות. תשמע אנחנו מתים פה. ועוד} אלא הקב"ה בחסדו החיה אותי היום מחדש כדי שאחזור בתשובה. וזה גם הפירוש שהתורה מעידה בגלל שכך התנהג. זכה לויקם קומה שלימהמלשון שלימות על ידח זה שכל יום תכף בקומו בבוקר היה חוזר בתשובה על ידי שהזכיר לו יום המיתה כנ"ל.

הרבי הנועם אלימלך כותב כמה פעמים בספרו שרק זה הדרך לעבוד את השם כראוי וכנכון ומצות תלמוד תורה וקיום המצוות ועבודת התפילה כרצון השם, חייב לקיים דרך משקפי מצוות התשובה ועבודת המידות. אבל מדגיש שאדם לא יחקה את הזולת ולא ימהר לעשות מה שהוא לא יודע ומה שזה לא באפשרותו שהרי לא סתם התורה למדה אותנו שאפילו אחרי מתן תורה יש ארבעה אופנים בבנים שצריך ללמד אותם, אלא האדם ילמד גמרא רש"י ותוספות עם הראשונים וכל יום ילמד ספרי מוסר ויתרגל עבודת המידות, ויצעד ויתקדם בשלבים מדודים כפי כחות נפשו ויגיע עד בחינת הכתר שהיא גילוי שכינה ודביקות עצומה, וכל אחד יכול!

ובפרשתנו מלמד אותנו הרבי ממש בפרטי פרטים בהנהגה היומיומית שלנו איך להתנהג ומדגיש לנו שזה הנהגות כל אדם

ויהיו חיי שרה כו'. פירש"י "בת ק' כבת כ' כו' כבת ז' ליופי". ולכאורה מה נפקא מינה שהיתה כבת ז' ליופי. ונראה דרש"י ז"ל כיון בדבריו לרמז על שתי מדרגות שמחויב האדם להתנהג בהם כל ימי חייו. דהיינו: האחד. להזהר ולהשמר במאוד מאוד מכל חטא ועון שלא יעבור ח"ו על שום מ"ע ול"ת, ומדרגה השנית. דהיינו גם דברים המותרים כמו אכילה ושתייה ומלבושים וכדומה, צריך להכניס הכל אל הקדושה לכיון בהם לשמים, דהיינו אדם שמלביש עצמו ומקשט עצמו במלבושים וקשוחים יפים ונאים, יהיה כוונתו לקשט דיוקנא דמלכא כמבואר בגמ', וכן בכל דבר יהיה כוונתו לשמים, וכאשר יתנהג כך אזי כל מה שיהיה לו הן ממון והן מלבושים יספיק את עצמו במה שיש לו וישמח בהם וחיייו חיים שלו, {מדגיש הרבי כוונתו לשמים, כונה לקשט דיוקנא דמלכא. זה הסתפקות במועט ושמח במה שיש לו וחי את חייו בלבד ללא ראייה אצל שכניו וקנאה על מה שיש לאחרים} אבל אם אין כוונתו בכל הנ"ל לשמים, אזי תמיד יחסר לו ולא יהיה לו די וסיפוק לעולם, ונמצא חיינו אינן חיים ואין החיים שלו.

וזה רמז פשוט "בת קו"ף כבת כ"י שלא היה בה שום חטא ממצות עשה ול"ת, "ובת כ' כבת ז' ליופי" רמז למדרגה ב', דהיינו כמו תינוק שהוא מקשט עצמו אין יודע להתפאר עצמו ולחשוק להתקשט בקישוט יקר, כך היתה שרה כשהיתה בת כ' שאז הוא עיקר התגברות לאדם לתאוות ליפות עצמו ולהתקשט ושאר עניני עולם, והיא היתה כל כוונתה בכל קישוטה והתיפותה רק לשמים.

וממשיך הרבי ומלמד אותנו שהנהגות אלו באים יחד רק על ידי דרכים הבאים

או יאמר דרש"י ז"ל מרמז בדבריו ללמד לאדם דרכי ה'. דהנה יש שני מדרגות בדרכי בני אדם. דהיינו: דרך האחד. האדם בילדותו הוא מתחזק בלימודו ולומד בהתמדה, והלימוד נקרא "יופי", שזה הוא היופי של הבורא ב"ה, וכאשר האדם בא בשנים, דהיינו מעשרים {מגיל עשרים דהיינו מיום שנהיה בן תשעה עשרה ויום אחד, יום שנכנס לשנתו העשרים} ולמעלה שאז שכלו של אדם מתגבר לדעת את ה', אזי הוא מתחיל לפשפש במעשיו ורואה בהם אם נעשים כהוגן לכבודו יתברך באמת, ורואה ומבין בעצמו שלא יצא ידי חובתו כלל בשום עסק תורתו ומצוותיו שעשה ולמד עד הנה, ומבין שחיסר וחטא בהם, דהיינו שלמד לאיזה פניה או להתפאר או באיזה אופן אחר להנאת עצמו, ויחרד האיש ומתחרט על הקודם, ומתחזק לתקן עצמו בכל מעשיו ולימוד התורה שיהיה הכל שוין לטובה לשמו יתברך ויתעלה ולא להנאת עצמו.

והנה ידוע דאיתא בספר הקדוש חובת הלבבות "אין לך חסידות כתחילתו", כי כל דבר בהתחלה ראשונה נעשה בחשק ואומץ רב בכל התאמצות האפשרי. וזה שפירש רש"י ז"ל "בת ק' כבת כ' לחטא", ר"ל כמו כשהיתה בת כ' כשאז הוא דרכו של אדם לפשפש במעשיו ומוצא בהם חטאים שחיסר בעבודתו יתברך שמו ותופש הדרך הזה בחיזוק גדול שהוא ההתחלה ראשונה כנ"ל, כך כשהיתה בת קו"ף היתה ג"כ במדרגה זאת, {שמונים שנה כל יום בבחינת יום כיפור וברעננות כאילו היום התחיל לפשפש במעשיו ולעשות תשובה.} "ובת כ' כבת ז' ליופי" הוא ג"כ על דרך הנ"ל, דהיינו בלימוד צריך ג"כ להיות התפישה מרובה להגות בתורתו הקדושה כמו בעודו בילדותו בשנים הרבים. {בהנהגה זו האדם נקרא צדיק כי מעשיו מוצדקים, ומצדיק לקרא לו עובד ה'} והצדיק הזה שמתנהג עצמו כך כנ"ל זוכה לחיים הנצחיים. וזהו "ויהיו חיי שרה" לשון הוי"ה וקישור בחיים הנצחיים, "שני חיי שרה, כולן שוין לטובה", רמז אחר שיזכה הצדיק למדרגה זאת אזי הכל שוה לו לטובה.

והנה יותר צריך האדם להתחזק לקדש עצמו באכילתו ושתייתו בקדושה ובטהרה, שעל ידי זה הוא מוציא ניצוצות קדושות ועל ידי זה זוכה לחיים הנצחיים. וזהו שאמר אברהם אבינו ע"ה להמלאכים "והשענו תחת העץ" ר"ל תחת עץ החיים, על ידי זאת "ואקחה פת לחם" דהיינו ע"י אכילה כנ"ל. וזהו "ויאמר ה' הן האדם כו' ועתה פן ישלח ידו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם", יש לומר הפירוש כך, דהנה השי"ת ב"ה ברוב רחמיו רוצה בתשובה שיתקן אדם את אשר קלקל, ואמר השי"ת "ועתה" ר"ל עתה שחטא אדם הראשון ובמה יתקן את חטאו? פן ואולי יהיה לו תקנה שישלח ידו ליקח ולאחוז בעץ החיים ע"י סיבת אכילה שיוציא ניצוצות קדושות באכילתו בקדושה, וזהו "ואכל וחי לעולם" ר"ל ע"י אכילה יהיה לו אחיזה בחיי עולם הנצחיים, ולכן "וישלחוהו ה' מגן עדן לעבוד את האדמה", כי עוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתייה כי אם בזה העולם יוכל לתקן להוציא ניצוצות קדושים כנ"ל. {מלמד אותנו הרבי שהאדם שעובד את השם כמו ששהוא לימד אותנו נקרא אצל ה' צדיק גוזר והקב"ה מקיים} והצדיק הזה המתנהג בקדושה בתורה ובאכילה ובשתיה ובכל מעשיו הוא מושך השפעות חסדים לעולם.

ומוסיף הרבי ואומר, לכאורה נראה לנו שהאדם הזה שמפקיר את עצמו בשביל השם ישאר ללא קרוב וגואל וללא חיים מכובדים ופרנסתו תהיה קשה ר"ל. ורק יפעל ישועות לאחרים ולא בשבילו. לכן התורה מלמדת אותנו:

וזהו "ואברהם זקן בא בימים" ר"ל "זקן" זה קנה חכמה, ובא למדרגת "ימים" להמשיך השפעות חסדים הנקרא ימים, ע"ד יומם יצוה ה' חסדו, "וה' ברך את אברהם בכל", דהצדיק המושך השפעות צריך שיהיה כל כוונתו לכללות ישראל, ולא יחוש על עצמו כלל כאילו אינו בעולם, רק השי"ת הוא המשגיח על הצדיק ומברכו בכללות ישראל הגם שהוא אינו משגיח על עצמו, וזהו וה' ברך כו' "בכל" פירוש בכללות ישראל. והנה הצדיק גמור כנ"ל הוא הולך בהתגלות, אבל מי שאינו עדיין במדרגה הנ"ל {הדרך השני} צריך להיות הצנע לכת לתקן כל פנימיותו, וזהו "ויאמר אל עבדו זקן ביתו", פירוש הצדיק גמור הנ"ל אומר אל הצדיק השני שעדיין אינו במדרגה זו, ואינו אלא כעבד במדרגה זאת שצריך להיות עוד הצנע לכת כנ"ל לתקן הפנימיות, וזהו "זקן ביתו", "המושל בכל אשר לו" פירוש ועכ"פ הוא במדרגה זו שהוא מושל במידה זאת שלא להתקנא עצמו בחבירו, שאינו חומד ומתאוה להתקנא בממון של אחרים, שזה הוא עיקר מי שרוצה לילך בדרכי ה' להוציא מלבו הקנאה וחמדת ממון שהיא עיקר המונע

מעבודת הבורא, וזהו "המושל בכל אשר לו" שדי לו במה שיש לו, ואינו חומד בשל אחרים. והצדיק הגמור הרוצה להביאו ג"כ במדרגה גדולה, אומר לו "שים נא ידך תחת ירכי" ר"ל שיתקשר עמו. לזה רמז "ירכי" הנקרא "יסוד" שהוא התקשרות כידוע.

וזה שנאמר ביעקב אבינו ע"ה "ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל", ר"ל ה"שמש" {עבודת המידות כנ"ל} היא הבהירות והקדושה רבה, היה זורח ומאיר לו כאשר עבר את פנואל, פירוש "פנואל" לשון פנו אל, והוא כשאדם מסיח דעתו מהקדושה, אזי מיד "והוא צולע על ירכו", היינו שיש לו חסרון בהירך, וכאשר עבר את פנואל, ר"ל שאינו מסיח דעתו כלל מהקדושה, אז ויזרח לו השמש. נמצא שצריך האדם לקשר עצמו עם צדיקים גמורים בקדושתם ובהירתם {בשביל ללמוד איתם וילמד מהם ויתרגל מה שלומד בהשגחתם}, ולשמור עצמו לכל יפנה אל מדעתו, ולקדש עצמו בכל המידות {במצוות של בין אדם לחברו} כנ"ל.

והשם יעזרנו לעבדו באמת, ויהי ה' עמנו כאשר היה עם אבותינו. אמן כי יהי רצון.

וכן למדנו בספה"ק מאור עינים בפסוק ויהיו חיי שרה. ולימד את דרך השם שחייבת להיות על ידי המכוון מצוות התשובה ועבודת המידות. וזה לשונו:

ויהיו חיי שרה מאה שנה וגו' נודע ממדרש הנעלם שהגוף נקרא שרה לשון שררה שמטבע החומר להשתרר על זולתו ואברהם נקרא הנשמה. והנה אמרו רז"ל הרוצה לחיות ימית את עצמו:

והענין הוא כי עצם אדם בתולדתו להמשיך אחר הבלי הזמן ולהתגדל ולהתפאר וצריך האדם הרוצה להמשיך חיות עליון מבורא יתברך בקרבו כמו שאמר הכתוב (ישעיה נ"ז, ט"ו) אשכון ואת דכא ושפל רוח להמית את עצמיות טבעו שהוטבע בעת הולדו ולהיות שפל רוח בעיניו וזה שאמר בגמרא על פסוק מה ה' אלהיך שואל מעמך אל תקרי מה אלא מאה והענין הוא כי משה רבינו ע"ה לימד דעת את העם שאחזו את מדתו שאמר ונחננו מה ועל זה שבחה התורה אותו שהיה עניו מכל האדם אך שגם במדת הענוה יש כמה בחינות אשר לא טובים הרחוקין מן האמת כנודע להמסתכל בדבר זה עד שיש כמה בני אדם אשר לפי ראות העין הן ענוותנין ולא נתקיים בהן אשכון את דכא אך מפני שלא אחזו במדה זו על צד האמת ולכן אמר משמה רבינו ע"ה מה ה' אלקיך שואל מעמך מדריגת מ"ה ודרשו רז"ל אל תקרי מה אלא מאה שצריך לאחוז מדה זו באופן שיכניס בו על ידי זה הא' אלופו של עולם לרמז על האמור:

וזהו ויהיו חיי שרה אימתי יהיו חיי הגוף שהוא שרה מאה שנה השנים שעבד בהם במדרגת מ"ה באמת עד שהכניס בתוכו את הא'. ועשרים שנה כי נודע שאין עונשין בבית דין של מעלה עד עשרים שנה והטעם כי אינו בא לכלל דעת שלימה עד כי שנה ואחר כך כשמתחיל לעבוד את השם יתברך באמת מעלה גם כן את ימי הנערות והיינו על ידי מדת מ"ה כאמור וזהו ומדת ימי מה היא ואף ימי הפעוטות שאז הוא בקטנות גמור מעלה ומתקנם כשהולך בדרכי השם {עושה תשובה} מעשרים שנה ומעלה: וזה שאמר שלמה המלך ע"ה (קהלת י"א, ט') שמח בחור בילדותך וגו' ודע פירוש כשתבוא לכלל דעת צריך לתקן הכל כי על כל אלה יביאך האלקים במשפט: וזה שכתוב ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי ופירש רש"י כולם שוים לטובה כשהוא במדריגת מאה כאמור שמעלה אף ימי הקטנות שהן כמו שבע שנים וימי הנערות שהן עד עשרים שנה.

ותמת שרה רצה לומר על ידי שימית העצמיות מחומר בקרית ארבע שם הוי"ה ברוך הוא נקרא קרית ארבע על שם ארבע אותיות היא חבורן פ"י נתחברו כי קודם כביכול היה פירוד בהשם כנודע ואז ויבוא אברהם באה הנשמה שנתגברה כח הנשמה ומתנהג על ידה מה שאין כן מקודם. לספוד לשרה ולבכותה כי אחר כך כשבא לכלל דעת מתאבל ומתחרט על מעשיו הראשונים וזהו לספוד לשרה מעשה הנעורים עד שמגביה גם כן הימים הראשונים ואז טוב לו בזה ובכא:

★★★★★

נפשי כעפר לכל תהיה וכו'. ואחרי מצוותך תרדוף נפשי

הנה האמת הוא השורש שיהיה האדם כעפר לכל, אך היסוד העפר הוא המושך את האדם לעצלות ושפלות גם אם הוא צדיק, באומרו היצה"ר אליו שאינו צריך לעבוד עוד כי כבר תיקן את עצמו במה שהוא במדריגת עפר ועל ידי זה מביאו לעצלות בעבודת הבורא ית', וצריך האדם להתחזק נגדו אז בשמעו את דברי היצה"ר המביאו לעצלות, להתחיל בעבודת הבורא מחדש כאילו לא עשה עדיין כלום, וזהו שאנו מתפללין "ונפשי כעפר לכל תהיה ובמצותיך תרדוף נפשי", ר"ל שלא יביאני היצר לעצלות לבטל מצוותיך חלילה, אלא אדרבה במצותיך תרדוף נפשי.

★★★★★

לשונו הקדושה של הרבי הנועם אלימלך בפרשתינו על הפסוק הסגולי

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וְה' בֵּרַךְ אֶת־אַבְרָהָם בְּכָל:

וראוי לכל אחד ללמוד זה ותראו ישועות גדולות בעזהיי

התורה הקדושה הורה לנו דרכי הצדיקים

איך יתנהג לעורר רחמים וחסדים והשפעות לעולם

ונקדים לפרש "אלה תולדות כו' בהבראם", ודרשו חז"ל בה"א בראם, דהעולם הזה נברא בה"א, כי ביה ה' צור עולמים. ועוד דרשו בהבראם - באברהם, ושני מדרשות עולה בקנה אחד, ע"ד שפרשתי על מה שאמרו חז"ל "מתחילה עלה במחשבה לבראה במדת הדין וראה שאין העולם מתקיים ושיתף בו מדת הרחמים", וחלילה לחשוב אצל הבורא האחד הפשוט האמיתי שום השתנות חלילה, אך נראה כוונת חז"ל דבאמת העולם העליון נברא במדה"ד, וזהו "מתחילה" ר"ל תחילה עלה "במחשבה" ר"ל לעולם המחשבה הוא העולם העליון "ובראו במדה"ד, וראה שאין עולם מתקיים כו'", ר"ל אבל העוה"ז ראה שאין מתקיים במדה"ד, "שיתף בו מדת הרחמים" דעולם חסד יבנה. ובזה מבואר דברי חז"ל "בה"א בראם" היינו העוה"ז נברא בה"א, וגם רמז "באברהם" הוא מדת חסד.

והנה החסדים הם נתעוררים ע"י הצדיקים שהם ממשיכים החסד לעוה"ז, ע"ד שפירשתי "גומל נפשו איש חסד", "גומל" הוא לשון ויגמל יצחק, **"ר"ל מי שגומל את נפשו מתאוויות הגשמיות, איש חסד" פירוש הוא בעל החסדים, שהחסדים הם בידו להמשיכם לכל ישראל, והעיקר הוא ע"י התורה העוסק בה לשמה יכול הוא להשפיע.**

וזוהו "ואברהם זקן בא בימים", ר"ל "אברהם" הוא מדת חסד, "זקן" רמז להתורה הקדושה, דהקב"ה אצל הר סיני היה נראה כזקן מלא רחמים, ו"ימים" רמז לעוה"ז נקרא ימים מפני שהוא בזמן, ויהיה שיעור הכתוב "ואברהם" ר"ל החסדים "באו בימים" היינו לעוה"ז ע"י ה"זקן" ר"ל ע"י התורה הקדושה. "וה' ברך את אברהם בכל", ר"ל השם הויה ב"ה מסכים ומיחד את מדת החסד עם העולם הנקרא "כל", ונמצא כל העולמות ביחוד. "ויאמר אברהם אל עבדו" ר"ל דהחסדים הם כמדברים אל הצדיק, וזהו ויאמר כו' אל עבדו הוא הצדיק העבד נאמן, "זקן ביתו", דהנה התורה הקדושה היא אצל כל אדם בהעלם, דקודם יציאת אדם לעולם מלמדן אותו כל התורה, ובא מלאך וסטר על פיו ונשכח ממנו, וכל זאת למה? הוא למען תהיה תורת ה' בכח בהעלם באדם, ואח"כ בעסוק האדם בתורה לשמה אזי הוא משיג אמיתות התורה הנרשמת בו, ונמצא התורה היא באדם מכבר קודם יציאתו לעולם, ולכן יש לקרות התורה לשם "זקן", וזהו זקן ביתו, היינו שהוא משיג התורה הנעלם שבביתו.

ז'

או יאמר דהצדיק גם כשהוא בילדותו דומה בעיניו תמיד כאילו הוא זקן, וחושב אפשר היום ישוב לביתו ומנוחתו כבוד, ונמצא הוא תמיד בתשובה, ולכן נקרא הצדיק "זקן ביתו", "המושל בכל אשר לו" ר"ל שמושל ביצרו ומושל בהקב"ה כמו שאמרו חז"ל מי מושל בי צדיק, ואומרת מדת החסד אל הצדיק הזה, "שים נא ירך תחת ירכי", דהנה בעולמות העליונים שם אין שום שייכות אחיזה להקליפה כי אם בעולם התחתון, וצריך הצדיק להפריד הקליפות משם לבל יתאחזו, וזהו שאנו מברכים בכל יום "פוקח עורים", והכוונה לפקוח עינים למעלה להשגיח על ישראל, וזהו "עיני ה' אל צדיקים" ר"ל ביד הצדיקים הוא לעשות עינים להש"ת להשגיח על ישראל, וברכת "מלביש ערומים" הכוונה להלביש ולכסות העולם התחתון בפני הקליפות לבל יתאחזו. וזהו "השמים כסאי" לשון מכוסה, דהיינו "השמים" - העולמות העליונים, הם מכוסים בפני הקליפות שאין להם אחיזה כנ"ל, רק "והארץ הדום רגלי" ר"ל בעולם התחתון אצל הרגלים שם הוא מקום הקליפות, וצריך האדם לראות לבל יתאחזו. וזהו "השמים שמים לה" והארץ נתן לבני אדם", פירוש עולם התחתון נתן לבני אדם להפריד הארציות מהקליפות.

זהו "שים נא ידך" פירוש כחך תשים, "תחת ירכי" הם הרגלים רמז לעולם התחתון, שם תראה להפריד הקליפות, "ואשביעך בה' אלקי השמים כו' אשר לא תקח אשה לבני", פירוש גם זאת אומרת מדת החסד אל הצדיק, התחזק מאוד בשבועה שלא תקח "אשה", היינו השפעות הגשמיות שתשפיע לישראל שהם נקראים בשם אשה, לא תקח אותם להשפיע לבני, ל"בני בכורי ישראל", אל תשפיע "מבנות הכנעני" ר"ל שלא יתערב תאויות ומרמות, ע"ד "כנען בידו מאזני מרמה", לפי "אשר אנכי יושב בקרב", לא אוכל און ועצרה. "ויאמר אליו העבד" ר"ל הצדיק הוא משיב אל מדת החסד, "אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי" ר"ל אם לא ירצו ההשפעות לילך חלילה, "ההשב אשיב את בנך" פירוש אם יש לי רשות לתלות האשם על בנך ישראל, שהם צריכים לתשובה על עוונותיהם וגורמים לעכב ההשפעות מחמת עוונותיהם. "ויאמר אליו אברהם" פירוש הוא מדת החסד, "השמר לך פן תשיב את בני שמה" ר"ל חלילה לתלות החסרון בהם, רק אתה עשה את שלך. "וישם העבד את ידו כו' וישבע לו",

מובן ממילא, שהצדיק עושה ומקיים כנ"ל.

"ויקח העבד עשרה גמלים", ונקדים לפרש פסוק בפרשת לך לך "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין", נ"ל שזה רמז אל מדת מלכות שדרך שם נשפעים כל השפעות טובות לישראל ולכל העולם, "והוא כהן לאל עליון" שמשם נשפעים כל החסדים שבעולמות העליונים. "ויברכהו ויאמר ברוך אברם כו'", הנה בעת אשר יקבל מדת מלכות השפעות וטובות להשפיע לישראל, אזי הוא מרבה שמחה וחדוה ונותנת שבח והודיה וברכה לעולמות העליונים, וזהו "ויברכהו ויאמר ברוך אברם לאל עליון" ר"ל יחוד מדת החסד לעולם העליון, "וברוך אל עליון אשר מגן צריך בידך", ר"ל בעת הזאת שמתברכת מדת מלכות להשפיע, אזי אין רשות לשום צר ואויב לשלוט על ישראל חלילה, ואדרבה הם נמסרים ביד ישראל ויד ישראל תקיפה עליהם, וזהו "גדול יום הגשמים כיום קבוץ גליות", ר"ל יום השפעות הגשמיות לעולם כיום קבוץ גליות שאז האומות יהיו נכפפים תחת ישראל, "ויתן לו מעשר מכל" פירוש כל הנ"ל גורמת צדקת הצדיק המתנהג בקדושה רבה בכל דרכיו, הן באכילה ושתיה וכדומה הוא מכניס הכל אל הקדושה, וזה רמז "מעשר" רומז אל הקדושה הנקרא עשר.

זהו פירוש "ויקח לו העבד עשרה גמלים" הוא הצדיק העבד נאמן המשפיע לישראל כנ"ל, הוא לוקח לעצמו עשרה גמלים, ר"ל כל העשיות ועובדות וגמילות חסדים, דכל העובדות נקראים גמילות חסדים, הוא מכניס הכל אל הקדושה המרומז בעשר, וזהו "עשרה גמלים מגמלי אדוניו" שהוא מדבק עצמו במדת הקב"ה אדון הכל. ע"ד שאמרו חז"ל "הדבק במדותיו מה הוא רחום כו'", "וכל טוב אדוניו בידו" ר"ל אז השי"ת נותן בידו ורשותו של הצדיק ומוסר לו כל הטובות והשפעות שישפיע לישראל.

"ויקם וילך אל ארם כו" שהוא פועל בקדושתו שגם הדברים הגשמיים מוליך ומביא אל אורות הגדולים, וזה רמז "ארם" לשון רמאות. "נהרים" הוא לשון אורות. "ויברך את הגמלים" ר"ל שכל זה הוא ע"י שהוא משבר עצמו על כל גמליו ומדותיו, "ויברך" הוא לשון הברכת אילן, שכופף ומשבר עצמו כנ"ל, "מחוץ לעיר", עיר נקרא הגוף, ע"ד עיר קטנה ואנשים כו', דהיינו שאין הגוף החומר נהנה מזה שהוא חומד ומתאוה תאוות הגשמיות הגופניות, וזהו מחוץ לעיר, "אל באר המים", פירוש והמדריגה הזאת בא לו הכל בשביל "באר המים" היא התורה הקדושה שעוסק בתורה לשמה, ונעשה כמעין המתגבר הנובע, "לעת ערב" פירוש שהוא מקדש ומטהר עצמו ע"י התורה הקדושה לשמה עד שנעשית אצלו ערב ומתוק מדבש וכל טעם, "לעת צאת השואבות" עד שמשפיע השפעות גדולות וטובות רבות לישראל בלי הפסק.

והשם יזכנו לעבדו באמת ביראה ובאהבה רבה. אמן.

★★★★★

גיליון זה לטובת נשמת הצדיקים זיע"א

הרה"ק רבי יהוסף הלוי ראטענברג זצוק"ל הרבי מקאסאן מחספה"ק בני שלשים נתבש"מ פ"ג חשון תער"ב הגה"ק רבי יצחק אזיק י"ט בהרה"ק רבי אליהו ראבינרזון זצוק"ל ראב"ד וורשא נתבש"מ פ"ד חשון תרל"ב נכדו של הרבי הנו"א, הרה"ק רבי נפתלי בהרה"ק רבי אלעזר זצוק"ל מליזענסק נתבש"מ פ"ה חשון תקצ"ט